

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Roslan-Karasińska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 października 2019 r. w Warszawie

sprawy M. D. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Z. koło W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

z udziałem P. O. –zainteresowanej

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 21 stycznia 2019 r. nr (...)

1. Oddała odwołanie;

2. Zasądza od odwołującego M. D. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Z. koło W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

M. D. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w dniu 25 lutego 2019 r. złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 21 stycznia 2019 r.,

nr (...) zaskarżając ją w całości. W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik odwołującego wskazał, że P. O. została zatrudniona na podstawie umowy o pracę na okres próbny, a następnie na czas nieokreślony, wykonywała pracę na stanowisku przedstawiciela handlowego w siedzibie pracodawcy w W. przy ul. (...) oraz poza biurem w czasie delegacji i wizyt u klientów, co miało miejsce kilka razy w miesiącu. Praca była wykonywana pod nadzorem M. D., wykorzystując w tym celu sprzęt biurowy. Obsługiwała m. in. klientów: M. R. (1) (...), (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Kancelaria (...) spółka komandytowa, (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Ambasada Arabii Saudyjskiej. Ponadto skarżący zaznaczył, że P. O. jest również zatrudniona w (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na lotnisku C. w W. jako konsultantka urody. P. O. w połowie lutego zaszła w ciążę, ciąża została potwierdzona na badaniu USG w dniu 15 marca 2018 r. U pracodawcy

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zainteresowana zgłosiła niezdolność do pracy z powodu ciąży z dniem 2 lipca 2018 r. Odwołujący oświadczył, że praca biurowa jaką wykonywała P. O. w (...) M. D., nie stanowiła żadnego zagrożenia dla ciąży, dlatego dopiero od października 2019 r. przestała ją wykonywać i zgłosiła niezdolność do dalszej pracy (odwołanie z dnia 25 lutego 2019 r., k. 3 – 9 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. w odpowiedzi

na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W ocenie organu rentowego wysokość zaproponowanego ubezpieczonej wynagrodzenia wzbudza wątpliwości, gdyż pozostali pracownicy byli zatrudnieni za kwotę minimalnego wynagrodzenia, natomiast na dzień dzisiejszy płatnik zatrudnia poza ubezpieczoną tylko Z. M. z podstawą wymiaru składek w wysokości 210 zł. Ponadto płatnik składek złożył zgłoszenie krajowej oferty pracy w tym samym dniu, w którym ubezpieczona zgłosiła się do Urzędu Pracy, co więcej jest ona zgłoszona do ubezpieczeń społecznych u innego płatnika składek, gdzie była niezdolna do pracy już od 1 lipca 2018 r., natomiast płatnik wskazał jej niezdolność do pracy dopiero od 28 września 2018 r. Organ rentowy zaznaczył również, że ubezpieczona jest kolejnym pracownikiem płatnika, który po krótkim okresie ubezpieczenia występuje z roszczeniem o wypłatę zasiłku macierzyńskiego. Wcześniej taka sytuacja miała miejsce u S. R. (wynagrodzenie w wysokości 10 670,00 zł), J. P. (wynagrodzenie w wysokości 6 300,00 zł), A. B. (wynagrodzenie w wysokości 3 494,00 zł), każda z tych osób stały się niezdolne do pracy w związku z ciążą w krótkim czasie po zatrudnieniu. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dał wiary wyjaśnieniom złożonym przez świadków H. S. oraz Y. P., którzy potwierdzili współpracę z ubezpieczoną, ponieważ H. S. nigdy nie była zatrudniona u płatnika składek, natomiast Y. P. nie pracował u odwołującego w tym samym czasie co ubezpieczona. Zdaniem organu rentowego zatrudnienie P. O. u płatnika składek podyktowane było koniecznością zapewnienia opieki ubezpieczeniowej w celu skorzystania ze świadczeń w związku z macierzyństwem (odpowiedź na odwołanie, k. 40-41 a.s.).

Pismem procesowym z dnia 23 maja 2019 r. P. O. przystąpiła do sprawy jako zainteresowana i przyłączyła się do stanowiska w sprawie odwołującego (pismo procesowe z dnia 23 maja 2019 r., k. 64 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. D. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą przy ul. (...), (...)-(...) Z., która zajmuje się między innymi pisaniem oprogramowania oraz jego sprzedażą (wydruk z (...), k. 37 a.s., zeznania M. D., k. 100 a.s.).

W dniu 6 kwietnia 2018 r. M. D. złożył w (...) W. zgłoszenie krajowej oferty pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego (krajowa oferta pracy, k. 29 akt organu rentowego).

P. O. urodzona w dniu (...) posiada wykształcenie średnie, jest zatrudniona w (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością od 17 kwietnia 2014 r., jako konsultantka urody w wymiarze pełnego etatu (kopia świadectwa ukończenia liceum ogólnokształcącego, k. 30 akt organu rentowego, zeznania P. O., k. 103 a.s., wniosek o zbadanie okoliczności związanych z ubezpieczeniem, k. 51 verte akt organu rentowego).

M. D. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w dniu 17 kwietnia 2018 r. zawarł z P. O. umowę o pracę na okres próbny trzech miesięcy, na stanowisku przedstawiciela handlowego w wymiarze pełnego etatu, z wynagrodzeniem w wysokości 6 400 zł, jako miejsce wykonywania pracy oznaczono ul. (...) w W.. N. w dniu 17 lipca 2018 r. strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony nie zmieniając pozostałych warunków umowy o pracę. Ubezpieczona podpisała również zakres obowiązków pracownika na stanowisku przedstawiciel handlowy, na który składała się analiza rynku oraz monitoring działań na rynku, określenie grupy docelowej potencjalnych nabywców, sporządzanie oraz wdrażanie działań marketingowych i ich korygowanie, działania zmierzające do pozyskiwania nowych klientów, negocjacje warunków zawieranych transakcji, dbanie o budowanie i utrzymywanie więzi z istniejącymi klientami, prowadzenie rozmów handlowych z klientami, prowadzenie bazy danych klientów, kontaktowanie się z przelożonym w celu podjęcia działań zwiększających sprzedaż/naprawczych/informacyjnych, organizowanie własnej pracy, analizowanie efektywności swojej pracy (umowa o pracę na okres próbny z dnia 17

kwietnia 2018 r., k. 12 a.s., umowa o pracę na czas nieokreślony z dnia 17 lipca 2018 r., k. 13 a.s., zakres obowiązków pracownika na stanowisku przedstawiciel handlowy, k. 15 a.s.).

P. O. w momencie zawierania spornej umowy o pracę była cięży i nie poinformowała o tym płatnika składek (zeznania M. D., k. 100 a.s., zeznania P. O., k. 103 a.s.).

Odwołujący zatrudnia jedną osobę Z. M. na stanowisku przedstawiciela handlowego z podstawą wymiaru składek w wysokości 210 zł w wymiarze 1/8 etatu. W 2016 r. płatnik zatrudniał Y. P. jako technika, który musiał wyjechać na Ukrainę, przyjechał do Polski ponownie dopiero 15 września 2018 r., wtedy też widział P. O. w biurze płatnika składek, która przekazała mu kopertę z dokumentami (zeznania świadka Y. P., k. 108 – 109 a.s., zeznania M. D., k. 100 a.s.).

Płatnik składek wypłacił ubezpieczonej wynagrodzenie przelewem na konto w wysokości 2 295,76 zł w dniu 8 maja 2018 r., 4 525,53 zł w dniu 6 czerwca 2018 r., 4 525,53 zł w dniu 9 lipca 2018 r., 4 525,53 zł w dniu 13 sierpnia 2018 r. (potwierdzenia przelewów, k. 33 – 36 a.s.).

P. O. stała się niezdolna do pracy w sklepie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z dniem 1 lipca 2018 r., natomiast u odwołującego stała się niezdolna do pracy z dniem 28 września 2018 r. Nikt nie został zatrudniony na miejsce odwołującej (zeznania M. D., k. 100 a.s., zeznania P. O., k. 103 a.s.).

Ubezpieczony zatrudniał wcześniej S. R. za wynagrodzeniem w wysokości 10 670,00 zł, J. P. za wynagrodzeniem w wysokości 6 300,00 zł, A. B. za wynagrodzeniem w wysokości 3 494,00 zł, każda z tych osób stała się niezdolna do pracy w związku z ciężą w krótkim czasie po zatrudnieniu (zeznania M. D., k. 101 a.s.).

W dniu 30 października 2018 r. P. O. urodziła córkę (kopia skróconego odpisu aktu urodzenia, k. 1 akt organu rentowego).

W związku z roszczeniem P. O. o wypłatę zasiłku macierzyńskiego oraz krótkim okresem ubezpieczeń poprzedzającym wniosek organ rentowy powziął wątpliwość co do zasadności zgłoszenia odwołującej do ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartej umowy i w związku z tym wszczął z urzędu postępowanie kontrolne w sprawie prawidłowości tego zgłoszenia.

W ramach postępowania administracyjnego ubezpieczona złożyła następującą dokumentację mającą świadczyć o wykonywaniu przez nią pracy na rzecz płatnika składek: kserokopię prawa jazdy, świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, umowę o pracę na okres próbny z dnia 17 kwietnia 2018 r., umowę o pracę na czas nieokreślony z dnia 17 lipca 2018 r., zakres obowiązków pracownika na stanowisku przedstawiciel handlowy, potwierdzenia przelewów wynagrodzenia, faktury potwierdzające zakup przez płatnika składek biletów lotniczych linią W. oraz LOT, zgłoszenie krajowej oferty pracy, a także szereg oświadczeń pisemnych osób, które oświadczyły, że P. O. kontaktowała się z nimi w celu nawiązania współpracy jako pracownik (...) M. D..

W oparciu o powyższe Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 21 stycznia 2019 r., wydał decyzję nr (...) w której stwierdził, że P. O. jako pracownik płatnika składek (...) M. D. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 17 kwietnia 2018 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że umowa została zawarta dla pozorów, wyłącznie w celu uzyskania przez odwołującą prawa do wypłaty świadczeń (decyzja z dnia 21 stycznia 2019 r. k. 2-4 akt organu rentowego).

Od powyższej decyzji M. D. wniósł odwołanie inicjujące niniejsze postępowanie sądowe (odwołanie z dnia 25 lutego 2019 r., k. 3 – 9 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych: w aktach sprawy oraz aktach rentowych jak też częściowo na podstawie zeznań odwołującego się M. D. oraz zainteresowanej P. O..

Zeznania M. D. i P. O. Sąd uznał za wiarygodne jedynie w zakresie jakim wskazywali oni, że zawarli sporną umowę o pracę oraz odnośnie stanu zatrudnienia u płatnika składek, a także w zakresie pozostałych bezspornych okoliczności.

Sąd omówił wiary zeznaniom P. O. w zakresie jakim twierdziła, że pracowała w sklepie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w godzinach 15:00 – 23:00 jedynie w weekendy, gdyż nie jest możliwe aby wówczas przepracowała pełen etat zgodnie z umową o pracę, co jednocześnie podważa fakt pracy w wymiarze pełnego etatu jako przedstawiciel handlowy u płatnika składek.

Sąd za niewiarygodny uznał materiał dowodowy zaoficerowany przez stronę odwołującą i zainteresowaną w tej części w jakiej zmierzał do wykazania, iż P. O. świadczyła pracę na rzecz płatnika składek w rygorach przewidzianych dla stosunku pracy (w tym w zakresie jaki przewidywała umowa o pracę z dnia 17 kwietnia 2018 r. i 17 lipca 2018 r. oraz załączony do niej zakres obowiązków). W szczególności Sąd odmówił wiary dowodom w postaci kserokopii faktur zakupu biletów lotniczych linią W. (k. 23-25 a.s.), gdyż z przedmiotowych faktur nie wynikało, aby podróże odbywała P. O.. Podobnie Sąd nie uznał jako dowód w sprawie kopii elektronicznych biletów (...) (k. 34 – 37 akt organu rentowego) wystawionych na P. O., gdyż nie wynika z nich, aby podróże były odbywane służbowo w interesie płatnika składek. Tym samym Sąd uznał za niewiarygodne w tym aspekcie zeznania złożone w charakterze strony przez zainteresowaną P. O. i M. D., gdyż strony nie przedstawiły żadnych innych dowodów na okoliczność odbywania podróży służbowych.

Sąd pominął dowody w postaci pisemnych oświadczeń (k. 16 – 22 a.s.), mających potwierdzać wykonywanie pracy przez P. O. na rzecz płatnika składek, wobec braku innych miarodajnych dowodów potwierdzających tę okoliczność. Nadto w ocenie Sądu dla wykazania faktycznej okoliczności świadczenia pracy w ramach umowy o pracę niedostateczny okazał się materiał zaoficerowany przez stronę odwołującą.

Odnosząc się do zeznań świadków M. C., A. G. i Y. P. Sąd zważył, że nie zawierały one żadnych istotnych co do zasady informacji na temat zatrudnienia odwołującej oraz wykonywania przez nią pracy na rzecz płatnika składek. Świadkowie w swoich zeznaniach nie podali okoliczności, które mogłyby świadczyć o tym, że P. O. świadczyła na rzecz płatnika składek pracę w rygorach przewidzianych w art. 22 kodeksu pracy.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka M. R. (2), który współpracuje z płatnikiem składek od dłuższego czasu i zeznał, że widywał P. O. w siedzibie płatnika składek oraz kontaktował się z nią wielokrotnie w sprawach związanych ze stroną internetową. Jednakże w świetle pozostałego materiału dowodowego, a szczególnie braku dostatecznych dowodów świadczących o wykonywaniu pracy przez P. O. rzecz płatnika składek zeznania świadka nie stanowiły podstawy rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 stycznia 2019 r., nr (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W rozpatrywanej spór koncentrował się tego, czy zainteresowana P. O. oraz M. D. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) zawarli umowę o pracę o charakterze pozornym, jedynie w celu uzyskania przez ubezpieczoną świadczeń pieniężnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, czy też faktycznie ją realizowały, co wiąże się nierozzerwanie z podleganiem ubezpieczeniom społecznym.

Rozstrzygnięcie powyższej kwestii wymagało dokonania szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 300 dalej: ustawa systemowa). Art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. W myśl art. 13 pkt 1 ustawy systemowej następuje to od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. O tym jednak, czy dany stosunek prawny łączący dwa podmioty może być uznany za stosunek pracy, rozstrzygają przepisy prawa pracy. Stosownie do treści definicji zawartej w art. 2 k.p. pracownikiem jest osoba zatrudniona między innymi na podstawie umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze

zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k.p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być każdorazowo faktyczna realizacja treści stosunku pracy, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego za pracę.

Dla stwierdzenia, czy zaistniały podstawy do objęcia ubezpieczeniem społecznym, w świetle powołanych przepisów, wymagane jest ustalenie, czy zatrudnienie miało charakter rzeczywisty i polegało na wykonywaniu pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, czyli w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. Przy tym istotne jest, że umowa o pracę, która nie wiąże się z wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia, nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 16 marca 1999r., II UKN 512/98; z 28 lutego 2001r., II UKN 244/00).

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy wskazywał, że brak jest dowodów potwierdzających faktyczne świadczenie pracy przez P. O., a zawarta umowa jest nieważna. W toku postępowania sądowego organ rentowy podnosił, że celem zawarcia umowy była chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. W ocenie organu rentowego okoliczności te uzasadniały stwierdzenie, że sporna umowa o pracę zawarta między stronami stanowiła umowę pozorną w myśl art. 83 k.c.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma tu niezgodność między pierwotnym aktem woli, a jego uzewnętrznieniem. Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa rozróżnia się dwie podstawowe postacie pozorności:

1. pozorność czysta, zwana też bezwzględną lub absolutną, kiedy to strony, dokonując czynności prawnej, nie mają zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych. W ich sferze prawnej nic się nie zmienia, a jedynym celem ich zachowania jest stworzenie u innych przeświadczenia, że czynność prawna, w takiej postaci jak ujawniona, została w rzeczywistości dokonana. Jak to wyjaśnia Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 czerwca 1986r. (I CR 45/86, LEX nr 8766): „Czynność prawna pozorna, wyrażająca oświadczenie woli pozorne, nie ukrywająca innej czynności prawnej, nie wywołuje między stronami skutków prawnych, gdyż jest nieważna w świetle art. 83 § 1 k.c. Pozorność jest zatem wadą oświadczenia woli polegającą na niezgodności między aktem woli a jej przejawem na zewnątrz, przy czym strony zgodne są co do tego, aby wspomniane oświadczenie nie wywołało skutków prawnych. Oświadczenie woli stron nie może wtedy wywoływać skutków prawnych odpowiadających jego treści, ponieważ same strony tego nie chcą” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2007r., I CSK 70/07, LEX nr 287785; tak również wyrok Sąd Najwyższego z dnia 26 lipca 2012r., I UK 27/12, LEX nr 1218584);

2. pozorność kwalifikowana, względna, zwana też relatywną, kiedy strony zawierają czynność prawną pozorną tzw. symulowaną dla ukrycia innej, rzeczywistej przez te strony zamierzonej i dokonanej (czynność ukryta tzw. dysymulowana). Rzeczywistym zamiarem stron jest wywołanie innych skutków prawnych niż wynikałoby to z treści ujawnionych oświadczeń. Jest to najczęściej występujący w praktyce przypadek pozorności. Strony posługują się czynnością prawną ujawnioną dla ukrycia swoich rzeczywistych zamiarów. „Strony udają więc, że dokonują jakiejś czynności prawnej, a pozorność ma miejsce wtedy, gdy pod pozorowaną czynnością prawną nic się nie kryje, jak i wtedy, gdy czynność pozorna ma na celu ukrycie innej rzeczywistej i zamierzonej czynności prawnej” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2002r., V CKN 1547/00, LEX nr 56054). Rozwiązaniem z punktu widzenia ważności złożonych oświadczeń w wyżej wymienionej sytuacji zajmuje się art. 83 § 1 k.c. zdanie drugie.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, formułowany w oparciu o treść cytowanego art. 83 k.c., zgodnie z którym zamiar podlegania ubezpieczeniom społecznym, bez rzeczywistego wykonywania umowy o pracę, świadczy o

fikcyjności zgłoszenia do pracowniczego ubezpieczenia społecznego. W sytuacji, w której stronom umowy o pracę przyświeca jedynie intencja włączenia do ubezpieczenia społecznego (i uzyskanie świadczeń płynących z tego ubezpieczenia) pod pozorem zatrudnienia, bez jego rzeczywistego wykonywania (art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.), zawarcie umowy o pracę nie może rodzić skutków prawnych i stanowić podstawy do uznania, że osoba, która zawarła taką umowę podlega ubezpieczeniu społecznemu pracowników (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11 lutego 2014r., III AUa 929/13). Jednocześnie a contrario do powyższego przyjmuje się, że nie można stwierdzić pozorności oświadczeń woli stron o zawarciu umowy o pracę, w sytuacji, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca pracę tę przyjmował (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 12 maja 2011r., II UK 20/11; z 19 października 2007r., II UK 56/07; z 14 marca 2001r., II UKN 258/00).

Przechodząc do analizy przedmiotowej sprawy, Sąd Okręgowy zaznacza, że na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego za niekwestionowane należało przyjąć, że P. O. i M. D. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) zawarli w dniu 17 kwietnia 2018 r. umowę pracę. Powyższe nie ma jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia istoty sprawy, którą jest ustalenie, czy pomiędzy P. O. i M. D. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) rzeczywiście zaistniał stosunek prawny oraz czy był on realizowany.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe oraz dokonane na jego podstawie ustalenia prowadziły do wniosku, że ocena organu rentowego co do pozorności spornej umowy o pracę była zasadna. Za takim stanowiskiem, zdaniem Sądu, przemawia szereg ustalonych w sprawie okoliczności, które wskazują, że P. O. w rzeczywistości nie wykonywała pracy na rzecz M. D. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...).

Przede wszystkim, wbrew stanowisku strony odwołującej, przesłuchani świadkowie nie potwierdzili realizowania przez nią spornej umowy o pracę. Z zeznań świadków M. C., i Y. P. nie wynika, aby P. O. była pracownikiem M. D., gdyż zarówno jeden jak i drugi świadek nie wiedzieli czym ubezpieczona się zajmuje. Z zeznań świadka A. G. również nie wynika, aby ubezpieczona faktycznie wykonywała jakieś czynności na rzecz płatnika składek, świadek co prawda potwierdziła, że P. O. przedstawiła jej propozycję wykonania strony internetowej, jednakże świadek zeznała, że miało to miejsce w czasie wykonywania P. O. zabiegów manicure, co zaprzecza, aby spotkanie miało charakter służbowy.

W ocenie Sądu trudno również dostrzec faktyczny cel ekonomiczny, dla którego odwołująca została zatrudniona w spółce za wynagrodzeniem w wysokości 6 400 zł brutto. Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego ubezpieczona posiada średnie wykształcenie, brak jest również informacji, aby posiadała doświadczenie w branży informatycznej i handlowej, poza doświadczeniem zdobywanym jako konsultantka urody w sklepie. Ponadto płatnik składek nie zatrudnia innych osób z tak wysokim wynagrodzeniem. Odwołujący zatrudnia jedną osobę Z. M. na stanowisku przedstawiciela handlowego z podstawą wymiaru składek w wysokości 210 zł w wymiarze 1/8 etatu, co daje wynagrodzenie w wysokości 1 680 zł przy zatrudnieniu na pełen etat. Tymczasem wynagrodzenie ubezpieczonej zostało ustalone na prawie 4-krotnie wyższym poziomie. Co więcej sam płatnik składek przyznał, że zatrudniał wcześniej S. R. za wynagrodzeniem w wysokości 10 670,00 zł, J. P. za wynagrodzeniem w wysokości 6 300,00 zł, A. B. za wynagrodzeniem w wysokości 3 494,00 zł, każda z tych osób stała się niezdolna do pracy w związku z ciążą w krótkim czasie po zatrudnieniu. Niniejsza sprawa nie toczy się co prawda o wysokość podstawy wymiaru składek jednak ustalenia w tym zakresie pozwalają w ocenie Sądu przyjąć, że sporna umowa zawarta została wyłącznie w celu uzyskania wyższych świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych w chwili skorzystania ze świadczeń macierzyńskich.

Niezgodne również z zasadami logicznego rozumowania jest również uznanie, że odwołująca była w stanie pracować równolegle na dwóch etatach w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. w sklepie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz u płatnika składek. Należy mieć bowiem na uwadze, iż odwołująca w momencie zatrudnienia przez płatnika składek była w 2 miesiącu ciąży co tym bardziej kategorycznie kwestionuje możliwość wykonywania przez odwołującą pracy na dwa etaty do 1 lipca 2018 r., kiedy to stała się niezdolna do pracy w sklepie i miała kontynuować pracę u płatnika składek aż do 28 września 2018 r. Nie ma przy tym znaczenia, że w sklepie ubezpieczona wykonywała pracę fizyczną polegającą na dźwiganiu ciężkich rzeczy i nie mogła tej pracy wykonywać od 1 lipca 2018 r., natomiast mogła kontynuować pracę biurową u płatnika składek, ponieważ była to praca umysłowa. Tym samym

w ocenie Sądu argumentacja odwołującej, że spodziewając się dziecka, co determinuje konieczność oszczędzania się i troski o zdrowie, pracowała przez pewien czas na dwa etaty i w weekendy jest całkowicie niewiarygodna. Ponadto Sąd miał na uwadze, że ani ubezpieczona, ani płatnik składek nie udowodnili, aby stan zdrowia P. O. pozwalał jej na podjęcie pracy na drugim etacie w trakcie ciąży, w szczególności nie przedłożyli zaświadczenia o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego.

Korelacja powyższych okoliczności świadczy zdaniem Sądu, iż cel jaki przyświecał zawarciu umowy o pracę był inny niż faktyczne realizowanie zatrudnienia. W związku z powyższym w ocenie Sądu umowa o pracę zawarta pomiędzy stronami ma charakter pozorny w rozumieniu art. 83 § 1 k.c., a co za tym idzie jest ona nieważna. Tym samym Sąd Okręgowy zważył, że argumenty wskazywane przez organ rentowy w treści decyzji co do zasady są słuszne, zaś sama decyzja organu rentowego odpowiada prawu.

Jednocześnie Sąd rozważając rozkład ciężaru dowodów w niniejszej sprawie zauważył, że z jednej strony spoczywa on na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i początkowo nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia. Jednakże, w niniejszej sprawie istota sporu nie sprowadza się do ustaleń faktycznych, lecz w zasadzie do oceny prawnej ustalonego w toku postępowania wyjaśniającego przez organ rentowy stanu faktycznego.

Należy wskazać, że postępowanie kontrolne, w oparciu o które organ wydał zaskarżoną decyzję wyznaczyło przedmiot sporu, zarówno w podstawie faktycznej, jak i prawnej. Przy tym Sąd zważył, że zgodnie z normami generalnymi statuowanymi przed wszystkim przez art. 6 k.c. oraz przez art. 232 k.p.c. strona postępowania obowiązana jest udowodnić wszystkie swoje twierdzenia zgłaszane przez nią w sprawie. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001 roku (sygn. akt I PKN 660/00) samo twierdzenie dotyczące istotnych dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą. Ponadto jak argumentował to Sąd Apelacyjny w Warszawie, w wyroku z dnia 13 kwietnia 2006 roku (sygn. akt Sądu Apelacyjnego w Warszawie, III AUa 35/06), przedmiotem postępowania dowodowego są fakty mające istotne znaczenie dla merytorycznej oceny dochodzonego roszczenia.

Sąd zauważył, że umowa łącząca strony zawarta została wyłącznie w celu uzyskania nienależnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy czym należy zaznaczyć, że o ile samego celu w postaci chęci osiągnięcia (przez kobietę w ciąży) świadczeń z ubezpieczenia społecznego orzecznictwo nie traktuje jako sprzecznego z ustawą, o tyle na akceptację nie może zasługiwać naganne i nieobojętne społecznie zachowanie oraz korzystanie ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia (w realiach niniejszej sprawy prawa do zasiłku chorobowego spowodowanego ciążą) i zadeklarowaniu wysokiej podstawy składek w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Taka umowa (niezależnie od jej pozorności) jest nieważna (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku, sygn. akt II UK 43/05, L.).

Zgodzić się należy także ze stwierdzeniem, że samo zawarcie umowy o pracę jest dopuszczalne na zasadzie swobody umów. W sytuacji jednak, gdy powoduje powstanie skutków na zewnątrz, tak jak w przedmiotowej sytuacji w zakresie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, organ rentowy jest uprawniony do badania tego, czy zawarcie takiej umowy a tym samym zgłoszenie do ubezpieczeń było zgodne z rzeczywistym stanem, czy też fikcyjne, pozorne, analizowania tego, jaki był cel stworzenia tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym. Przede wszystkim należy wskazać na brak dowodów na wykonywanie pracy przez odwołującą, w zakresie wynikającym z umowy o pracę. Okoliczności sprawy wskazują także na to, iż zawarcie umowy nie miało na celu realizacji jej zobowiązań, ale wyłącznie uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W świetle całokształtu materiału dowodowego i poczynionych wyżej rozważań, Sąd Okręgowy zważył, że umowa o pracę zawarta pomiędzy stronami miała charakter pozorny w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. i jako taka okazała się nieważna. Ponadto w toku sprawy strona odwołująca i zainteresowany w żaden sposób nie wykazali wadliwości decyzji organu rentowego (art. 6 k.c.).

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy uznał odwołanie M. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 stycznia 2019 r., nr (...), jako niezasadne i odwołanie oddalił na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Sąd na podstawie art. 98 k.p.c. zasądził od Z M. D. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wskazana kwota stanowiąca stawkę minimalną została ustalona na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.), według stanu obowiązującego w dacie wniesienia odwołania. Wskazana kwota stanowiąca stawkę minimalną została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 w/w rozporządzenia.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem (...)

MP